

BESTUURSRAPPORTAGE

Januari - augustus 2016

1. Financiële samenvatting

Belangrijkste afwijkingen

Het geprognosticeerde resultaat is gelijk aan die van de eerste bestuursrapportage, namelijk € 550.000 negatief. De oorzaken zijn besproken in de Bestuurscommissies in maart 2016: € 200.000 om brandweermensen vakbekwaam te krijgen en te houden, en maximaal € 350.000 om de organisatieontwikkeling bij de GGD te stimuleren. Ook dit is ongewijzigd ten opzichte van de eerste bestuursrapportage. De afrekening vindt plaats bij de jaarrekening, wanneer het precieze tekort definitief bekend is.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De bestuurscommissie gezondheid van 10 maart 2016 heeft ingestemd met het op korte termijn implementeren van de organisatieaanpassing van de GGD. Met name het in gezamenlijkheid vaststellen van de teamresultaten/bijdragen aan de doelstellingen van de GGD (gemaakte afspraken met de gemeenten) vraagt intensief overleg en ondersteuning. Gevolg is dat de inschatting van de benodigde tijd niet voldoende is geweest en er dus extra kosten zullen moeten worden gemaakt om de doelstellingen van de organisatieaanpassing te realiseren. De bestuurscommissie heeft de Directeur Publieke Gezondheid de opdracht gegeven de financiële consequenties nauwlettend te volgen. Op basis van het bovenstaande is de verwachte prognose € 250.000 tot € 350.000 negatief.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Verhoogde asielstroom

Het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielstroom, dat de VNG en het Rijk eind april van dit jaar hebben gesloten, gaat onder andere over extra inzet op gezondheid voor vergunninghouders. In de uitwerking gaat het hierbij specifiek om gezondheidsbevordering, jeugdgezondheidszorg en infectieziektebestrijding. GGD Fryslân merkt dat met name op de jeugdgezondheidszorg extra druk ontstaat door verhoogde instroom van kinderen van vergunninghouders. Om goede zorg te kunnen leveren is voor deze groep een extra contactmoment nodig in de vorm van een huisbezoek, waarbij vaak inzet van een tolk noodzakelijk is. Het is niet gelukt een voorstel ter zake voor te leggen aan de bestuurscommissie gezondheid van oktober. Dit is nu voorzien voor de bestuurscommissie van december a.s.

Epidemiologie

Het onderzoek naar gezondheid en leefgewoontes onder volwassenen en ouderen in Fryslân is recent van start gegaan. De omvang van de uitraag is in onze regio verhoogd ten behoeve van het doen van uitspraken op het niveau van de gebiedsteams. Of dit lukt is afhankelijk van de respons op de uitgezette vragenlijsten. De eerste resultaten worden bekend in het eerste halfjaar van 2017. Structurele uitvoering van onderzoeken op gebiedsniveau leidt tot extra kosten. Een en ander wordt meegenomen in het kader van Operatie Stofkam.

Rijksvaccinatieprogramma

Per 2018 komt de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) deels onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten. Voor de overheveling van middelen naar het Gemeentefonds heeft het Ministerie van VWS een voorstel voor advies voorgelegd aan de VNG.

De VNG onderschrijft de hoofdlijnen van het voorstel. Het voorstel gaat niet gepaard met kortingen hetgeen betekent dat de huidige vaccinatiegraad uitgangspunt is. De VNG plaatst o.a. kanttekeningen bij het voorgestelde macrobudget (rekening houden met loon- en prijsindexatie) en pleit voor financiële duidelijkheid in de decembercirculaire van 2016 (in plaats van de meicirculaire van 2017).

Om gemeenten te ondersteunen bij hun nieuwe taak komt er een ondersteuningsprogramma voor gemeenten en wordt er een handreiking ontwikkeld.

Stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid

Vanuit haar systeemverantwoordelijkheid voor de publieke gezondheid is het Ministerie van VWS het stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid gestart. Insteek is het borgen van samenhang, kwaliteit en uniformiteit in een landelijk systeem van GGD'en. Eén van de onderdelen van het genoemde programma is het ontwikkelen van veldnormen. De verwachting van het ministerie is dat het traject van het ontwikkelen/vaststellen van de veldnormen eind 2017 is afgerond. De veldnormen kunnen alsdan worden meegenomen in de 3e tranche wijziging Wet Publieke Gezondheid.

Een ander onderdeel van het programma betreft het versterken van de capaciteit van GGD'en en om het lokale bestuur te adviseren, op basis van betrouwbare informatie en analyses die zijn toegesneden op de regio, de gemeente of de wijk. Hiervoor wordt een consortium van Academische Werkplaatsen Publieke Gezondheid opgericht onder leiding van het RIVM. Van de GGD'en wordt verwacht dat zij een bijdrage leveren aan deze Academische Werkplaatsen. Daarnaast staat doorontwikkeling van de eigen

Academische Werkplaats op de agenda. Deze wordt eind 2016 geëvalueerd, op basis waarvan besloten wordt over de wijze van continuering.

Voor de Jeugdgezondheidszorg zijn de taken vastgelegd in het Landelijk Professioneel Kader, dat is gebaseerd op het wettelijk basistakenpakket JGZ. GGD Fryslân voldoet op dit moment niet volledig aan deze norm.

3. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Geen.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB)

In Noord-Nederland (waaronder de "vaste wal" van Fryslân) is in 2015 een project gestart onder leiding van de Regionale Ambulance Voorzieningen met als doel om het landelijke model GGB ("een nieuwe werkwijze voor geneeskundige bijstandsverlening bij grootschalige incidenten") te implementeren. De planning is er op gericht om dit in 2016 af te ronden.

Na de implementatie op de vaste wal is gestart met een vergelijkbaar project op de Waddeneilanden ("Friese Waddeneilanden + Texel"). De implementatie heeft raakvlakken met de processen, mensen en organisaties van de RAV'en, Veiligheidsregio's (GHOR), het Rode Kruis en de Waddengemeenten. Elk van deze partijen heeft een verantwoordelijkheid voor het implementeren van het model binnen zijn eigen organisatie.

In het kader van beide projecten ("vaste wal en eilanden") worden nieuwe overeenkomsten gesloten tussen onder andere Veiligheidsregio Fryslân en de Regionale Ambulance Voorziening; uit deze overeenkomsten vloeien financiële verplichtingen voort voor de veiligheidsregio.

In het traject zitten nog enkele onzekere factoren; ons streven is er op gericht om binnen de huidige budgetten te blijven.

4. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De verwachting van het eindresultaat 2016 is een voorzien financieel tekort van € 200.000. Dit staat gelijk aan de prognose in de viermaands bestuursrapportage. De overschrijding van het budget ontstaat door een tekort op de portefeuille vakbekwaam worden. Conform afspraak in de bestuurscommissie Veiligheid van 17 maart 2016 wordt dit voorziene tekort gedekt door middel van aanvullende financiering van de deelnemende gemeenten. De definitieve financiering vindt plaats na vaststelling van de jaarrekening.

Ontwikkelingen en risico's

Dekkingsplan

Voor het afhechten van het Dekkingsplan 1.0 zijn de markante objecten, de objecten boven de 18 minuten en de hoog risicogebieden (opnieuw) in beeld gebracht. Het resultaat betreft verder een motivering en maatregelenpakket voor die gebouwen in Fryslân waar de brandweer voorzienbaar niet binnen de normtijd aanwezig is. Na akkoord van de stuurgroep wordt de motivering en het maatregelenpakket in de Bestuurscommissie Veiligheid van 16 november 2016 voorgelegd.

Naast het afhechten van Dekkingsplan 1.0 wordt gewerkt aan de ontwikkeling van Dekkingsplan 2.0. In de bestuurscommissie van 3 december 2015 is vastgesteld dat de huidige begroting van Brandweer Fryslân leidend is voor de ontwikkeling van Dekkingsplan 2.0. Het streven is om binnen dat kader de dekking te optimaliseren, de veiligheid te vergroten en waar mogelijk de brandweezorg effectiever en efficiënter te maken. Uitkomsten van het Dekkingsplan 2.0 zijn onder andere input voor het meerjareninvesteringsprogramma (MIP), vakbekwaam worden en vrijwilligersvergoeding. Vaststelling van het Dekkingsplan 2.0 door het Algemeen Bestuur is voorzien in december 2017 en de financiële consequenties worden in de kaderbrief van 2018 en in de begroting van 2019 opgenomen.

Meerjareninvesteringsplan (MIP)

Bij de regionalisering heeft het bestuur gekozen om uit te gaan van de historisch gegroeide kapitaallasten. Hiermee heeft het bestuur bij de start van Brandweer Fryslân op 1 januari 2014 een verwacht tekort op de kapitaallasten geaccepteerd van € 1,3 miljoen en is het onderwerp van gesprek in het bestuur hoe dit verwachte tekort kan worden opgevangen. De omgang met en omvang van dit potentiële tekort is afhankelijk van de resultaten van dekkingsplan 2.0. Immers, hiermee ontstaat een beredeneerde grondslag voor de toekomstige kapitaallasten. In afwachting van de uitkomsten worden investeringen nu zo gespreid, dat de continuïteit blijft geborgd en het tekort zich niet voordoet voordat het dekkingsplan is vastgesteld. Met deze spreiding en het voorgenomen nieuwe afschrijvingsbeleid verwachten we nu niet voor 2020 een tekort te presenteren op de kapitaallasten.

Vakbekwaam worden

In de bestuurscommissie van 17 maart 2016 is opdracht gegeven om de huidige paraatheid in stand te houden en is ingestemd met het werven en opleiden van aanvullend personeel bovenop de huidige financiële middelen. Het beeld daarbij was dat het tekort in 2016 al € 389.000 kan bedragen, welke daarna oploopt tot structureel zo'n € 800.000. Deze uitzetting is inclusief de hogere vrijwilligersvergoeding die betaald moet worden voor de extra opleidingsuren. In navolging op de bestuurscommissie is in overleg met Brandweeropleidingen Noord BV (BON) een aantal aanvullende opleidingen afgesproken om te kunnen voorzien in de behoefte aan vakbekwaam personeel.

Om de financiële consequenties van de opleidingen te kunnen blijven monitoren is een model opgesteld waarin de aanvullende kosten, verdeeld over diverse jaren, inzichtelijk worden. De benodigde financiën voor de aanvullende opleidingen in 2016 bedragen naar verwachting € 200.000. De reden dat deze afwijkt van de eerder verwachte € 389.000 is dat er enerzijds met de BON duidelijkere afspraken zijn gemaakt over de wijze van factureren en anderzijds het restant binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen.

Vrijwilligersvergoeding

Naar verwachting wordt het budget ook dit jaar ruim overschreden met € 450.000. Dit is inclusief de afdracht van de inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet. De overschrijding wordt deels veroorzaakt door de extra opleidingsuren voor de portefeuille 'vakbekwaam worden' en deels door het

betrekken van de vrijwilligers bij de regionale brandweerorganisatie. Het tekort wordt binnen de bestaande begroting met incidentele middelen opgevangen.

Voor de vrijwilligersvergoeding geldt dat Dekkingsplan 2.0 antwoord gaat geven op vragen als de noodzakelijke bezetting van elke post, de geoefendheid van de vrijwilliger en de daarbij behorende normen. Daaruit vloeit voort dat er beter antwoord op de vraag kan worden gegeven wat een vrijwilliger gaat kosten op basis van kengetallen, en wat dus het benodigde budget zou moeten zijn.

Arbeidshygiëne

Uit de inspectieronde gehouden door de inspectie SZW bij meerdere veiligheidsregio's is gebleken dat de brandweer in het algemeen onvoldoende zorgvuldig omgaat met arbeidshygiëne van de medewerkers (vervuiling door rook en roet).

Voor de repressieve medewerkers is een handelingsperspectief ontwikkeld, in een meerjaren actie - en implementatieplan. Deze wordt gefaciliteerd door de ondersteunende afdelingen. Hierbij worden momenteel de financiële gevolgen van de verschillende varianten inzichtelijk gemaakt, welke begin 2017 voor besluitvorming worden voorgelegd. De benodigde uitzetting wordt geduid in de Kaderbrief 2018-2021.

Structureel Terugbrengen Onechte en Ongewenste Meldingen (STOOM)

Sinds 2012 wordt door veiligheidsregio's en meldkamers samengewerkt aan STOOM. Inzet is om het aantal ongewenste en onechte meldingen van automatische brandmeldinstallaties terug te dringen. Dit doen we door in overleg met de abonnee vrijwillige aansluitingen om te zetten naar een particuliere alarmcentrale, toezicht te houden op de verplichte abonnees om zo de kwaliteit van de installatie te verhogen en het verifiëren van meldingen door de meldkamer voordat de brandweer wordt gealarmeerd. Ten opzichte van dezelfde periode in 2015 is er een forse daling te zien van het aantal automatische brandalarmeringen (-58%) en daadwerkelijke uitrukken van de brandweer (-34%).

BrandVeilig Leven (BVL)

Via verschillende BVL-activiteiten wil Brandweer Fryslân - in afstemming met de gemeenten en in nauwe samenwerking met verschillende ketenpartners - de Friese samenleving van jong tot oud bewust maken van de gevaren van brand, hoe brand kan worden voorkomen en wat te doen wanneer er onverhoopt toch brand uitbreekt. Ruim 50 brandweermedewerkers – zowel beroeps als vrijwilligers uit de blusgroepen – zetten zich hier voor in.

De BVL-activiteiten richten zich op verschillende doelgroepen: kinderen op de basisschool, studenten, woningeigenaren en -huurders, senioren, medewerkers en cliënten in zorginstellingen en eigenaren/gebruikers van bedrijfspanden. In de eerste 8 maanden van dit jaar zijn onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan' 183 gastlessen brandveiligheid gegeven aan de bovenbouwgroepen van de Friese basisscholen. Daarnaast zijn regio-breed 100 doelgroepgerichte voorlichtingen verzorgd bij onder meer verschillende Verenigingen van Eigenaren, wijkverenigingen, dorpsbelangen, ouderenbonden, het middelbaar onderwijs en hogeschool-studenten. Via de pilot 'Geen Nood Bij Brand' heeft het aspect brandveiligheid in de intramurale zorg onze aandacht. Allemaal preventieve activiteiten gericht op minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade.

BON

De afgelopen jaren hebben de drie Noordelijke veiligheidsregio's samen met de BON gewerkt aan het verbeteren van de financiële situatie van de BON. In de laatste bestuursvergadering van de BON is door het bestuur vastgesteld dat de BON weer een financieel gezonde organisatie is. Hierdoor is de BON toekomstbestendig en is het in staat om de veiligheidsregio's optimaal te bedienen. Het risico voor terugval is klein aangezien de drie noordelijke veiligheidsregio's een 'gedwongen winkelnering' hebben afgesproken.

5. Programma Organisatie

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De verwachting is dat het financieel resultaat van programma Organisatie aan het einde van het jaar rond € 0 bedraagt.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Operatie Stofkam

Op 17 maart heeft het algemeen bestuur aan de auditcommissie de opdracht gegeven voor de uitvoering van 'Operatie Stofkam'. Doel van het project is om te beoordelen of de ramingen binnen de begroting realistisch zijn. In juni is de auditcommissie gestart met dit project.

De voorlopige resultaten laten zien dat slechts een klein aantal budgetten niet realistisch in de begroting staan. In sommige gevallen betekent dit dat het budget verhoogd moet worden, in andere gevallen kan het budget juist omlaag. Deze plussen en minnen leiden bij ongewijzigde vaststelling per saldo tot een verlaging van de begroting. Hier liggen nog wel enkele bestuurlijke keuzes ten grondslag.

In Operatie Stofkam is ook gekeken naar risico's die ertoe kunnen leiden dat budgetten in de toekomst niet meer toereikend zijn. De definitieve resultaten, inclusief het overzicht van risico's, presenteert de commissie op 16 november aan het algemeen bestuur, waarmee het tevens input is voor de kaderbrief 2018-2021.

Implementatie Wet meldplicht datalekken

Sinds 1 januari 2016 is de Wet meldplicht datalekken van kracht. Doel van de wet is om het aantal datalekken te voorkomen, en, mocht er toch sprake zijn van een datalek, om de gevolgen hiervan te beperken. Dit vraagt om een aantal maatregelen, zowel technisch, procedureel, contractueel als ook gedragsmatig. De extra inspanning om deze maatregelen tot uitvoering te brengen, verwachten we dit jaar incidenteel op te kunnen vangen.

Om hier structureel vorm aan te geven, wordt in de kaderbrief € 70.000 gevraagd als nieuw beleid. De middelen worden ingezet voor een functionaris gegevensbescherming en privacy coördinator en aanvullende ICT middelen voor databeveiliging.